

Sporočilo za javnost

Datum: 11. 3. 2026

Odprtje Dnevov enakosti spolov FF 2026: Pravica do svobodnega odločanja o rojstvih otrok in telesni avtonomiji: pomen pobude My Voice, My Choice

Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani smo danes, 11. marca, že šesto leto zapored otvorili Dneve enakosti spolov (DES). Osrednji dogodek otvoritve je bil pogovor z naslovom Pravica do svobodnega odločanja o rojstvih otrok in telesni avtonomiji: pomen pobude My Voice, My Choice, v katerem so sodelovale: Tina Tomšič, dr. Milica Antić Gaber, dr. Mateja Kožuh Novak, dr. Bojana Pinter in dr. Barbara Rajgelj.

Gostje so na dogodku spregovorile o pomenu in širšem družbenem kontekstu evropske pobude *My Voice, My Choice*, ki odpira vprašanja reproduktivnih pravic, telesne avtonomije ter dostopnosti do varnega in zakonitega splava v Evropi. Razprava je osvetlila cilje pobude, njene dosedanje uspehe ter pomen civilnodružbene mobilizacije na področju, ki ga pogosto razumemo kot že urejenega, a v resnici ostaja politično in družbeno ranljiv. Izpostavile so vprašanje, zakaj je pomembno vztrajati pri zaščiti pravice do svobodnega odločanja o rojstvih otrok tudi v okoljih, kjer je ta pravica formalno zagotovljena, ter odprle razmislek o razliki med zakonsko pravico in dejansko dostopnostjo, o očitkih, da je takšna pobuda nepotrebna, ter o širšem evropskem in slovenskem zgodovinskem kontekstu bojev za reproduktivne pravice. Spregovorile so še o pomenu vpisa te pravice v slovensko ustavo ter o tem, ali je pravica lahko resnično varna, če je razumljena kot samoumevna.

*»Tekom naše pobude se je izkazalo, da čeprav imamo zagotovljeno pravico do splava, vedno prihaja do nekih napadov do te pravice. Komisija je pred dvema tednoma potrdila, da se sredstva EU iz javnega financiranja lahko uporabljajo za financiranje posegov, kar pomeni plemenitev javnega zdravstva. Komisija potrjuje, da je to nekaj, kar je možno. Odločitev, ki jo je sprejela, na dolgi rok pomeni, da se bodo ta sredstva v državah, kjer je pravno vse urejeno, lahko porabljala še za izboljšanje zdravstvenega sistema, ko pride do reproduktivnih pravic,« je ob dogodku povedala predstavnica Inštituta 8. marec **Tina Tomšič**. Naslednji koraki v sklopu pobude *My Voice, My Choice* bodo v znamenju prizadevanj, da omenjena odločitev postane nekaj resničnega in pride v prakso. To pomeni, da se morajo temu mehanizmu pridružiti različne države, da se mora ustvariti način, kako se bodo te države lahko priključile in kako bo ta mehanizem zaživel v resničnosti. »Želimo si tudi, da bi se vzpostavil informacijski portal, ki*

bi dajal informacije pacientkam, obenem pa imel informacije za države, ki bi se želele priključiti in bi s tem bil postopek za njih olajšan.»

Dr. Milica Antić Gaber je o tem, ali lahko pravico o svobodnem odločanju o rojstvih otrok, ki je že vpisna v ustavo države, razumemo kot samoumevno ali ne, povedala, da je ta pravica zagotovljena, ustavno potrjena, ni pa nujno, da se ne bi mogla v prihodnosti krčiti, omejiti – najprej zaradi tega, ker bi morda bil sprejet zakon, ki bi uzakonil plačljivost tega splava, ali pa zaradi ugovora vesti ginekologov v javnih ginekoloških klinikah – to sta dva strahova, ki bi lahko vodila v omejevanje te pravice, meni dr. Antić Gaber. **Dr. Mateja Kožuh Novak** je poudarila, da so članice in člani Inštituta 8. marec dokazali, da se da mobilizirati široke množice v obrambo zdravja in življenj mladih. Kajti pri borbi za dostopnost do varnega, strokovno opravljenega splava gre prav za to – za zdravje in srečo mladih parov, je prepričana. **Dr. Bojana Pinter** je v razpravi spregovorila o zgodovini pravice o svobodnem odločanju o rojstvu otrok. Te so bile pridobljene predvsem s strani zdravnikov, ki so bili priča vsakodnevnim smrtim žensk. Gibanje je poudarilo, da je varna prekinitve nosečnosti temeljna zdravstvena oskrba – je predvsem medicinski problem, ki pa se je zaradi drugih razlogov v zgodovini politiziral in se mora za to pravico boriti tudi civilna družba. **Dr. Barbara Rajgelj** vidi pomen te iniciative v tem, da razume medranljivostno solidarnost. Če smo v preteklosti bili pionirji oz. pionirke, moramo to biti v sedanjosti in moramo to pričakovati tudi v prihodnosti. Rezultat te pobude razume kot da odpira možnosti vsaki državi, da dobi evropske fonde oz. obstoječe porabi na način, da omogoči ženskam iz držav, kjer jim to ni omogočeno, varen splav.

Sodelujoče na dogodku so se strinjale, da se povezave civilne družbe morajo nadaljevati ter krepiti povezavo s stroko in politiko, saj je pomembno da vsi trije deli delujejo v razvoju skupaj.

»Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani že šesto leto zapored organiziramo Dneve enakosti spolov, ki so postali prepoznaven in tradicionalen prostor razprave o aktualnih vprašanih enakosti spolov. Namen dogodkov je povezovati raziskovalke in raziskovalce s širšo javnostjo ter odpirati teme, ki zadevajo naše vsakdanje življenje, družbene strukture in javne politike. Letos bosta v okviru DES potekala dva dogodka. Prvi dogodek bo 11. marca, na katerem se bomo dotaknili vprašanja pravice do svobodnega odločanja o rojstvih otrok in telesni avtonomiji ter pomena pobude My Voice, My Choice. Drugi dogodek pa bo potekal 12. marca in bo posvečen 30. obletnici Pekinške deklaracije ter pogovoru s sociologinjo Vero Kozmik Vodušek o njenem pomenu in stanju enakosti spolov danes. Z Dnevi enakosti spolov želimo poudariti, da so vprašanja enakosti temelj demokratične družbe in zahtevajo stalno strokovno ter javno razpravo,« je ob letošnjih Dnevih enakosti spolov povedala vodja projekta **dr. Jasna Podreka**.

Dnevi enakosti spolov se bodo nadaljevali z dogodkom *Enakost spolov – sanje ali resničnost? Pogovor z nekdanjo direktorico Urada za žensko politiko Vero Kozmik Vodušek*, ki bo potekal **jutri, 12. 3. 2026, ob 17.00** (Modra soba na UL FF).

Foto: Sodelujoče na odprtju Dnevov enakosti spolov FF 2026 (od leve proti desni: dr. Barbara Rajgelj, Tina Tomšič, dr. Mateja Kožuh Novak, dr. Milica Antić Gaber in dr. Bojana Pinter)